

15. Międzynarodowe Warsztaty Niepokoju Twórczego Kieszeń Vincenta – Warsztaty książki artystycznej Poznań, 9-12 maja 2016

Kieszeń Vincenta to projekt, który łączy tradycję i nowoczesność w edukacji artystycznej trzech grup społecznych, dzieci (7-12 lat), młodzież oraz dorosłych (studenci, pedagodzy, artyści, animatorzy kultury).

Podczas 15. edycji *Kieszeni Vincenta* skupimy się na poszukiwaniu i wdrażaniu nowatorskich metod działań artystycznych w obszarze sztuk wizualnych, wspierających indywidualny rozwój artystyczny ale też wzbogacających kreatywność i otwartość wszystkich uczestników na sztukę.

W imieniu organizatorów piętnastej edycji *Kieszeni Vincenta*, Poznań 2016, zapraszamy wszystkich zainteresowanych profesorów, wykładowców, przedstawicieli stowarzyszeń, studentów uczelni artystycznych, pedagogicznych oraz uniwersytetów z kraju i zagranicy do udziału w projekcie.

Zwracamy się z prośbą o wytypowanie zespołu, który będzie reprezentował Państwa uczelnię/organizację w naszym projekcie. W skład zespołu powinny wchodzić maksymalnie cztery osoby (jeden pracownik naukowy/artysta – opiekun merytoryczny oraz trzech studentów).

Każdy zespół prosimy o nadesłanie jednego projektu warsztatowego, dla dwóch grup:

- dzieci ze szkół podstawowych (grupa wiekowa: od 7 do 12 lat, liczba uczestników: około 25 osób).
- młodzieży gimnazjalnej (grupa wiekowa: od 13 do 15 lat, liczba uczestników około 25 osób).

Prosimy, aby projekty warsztatów tematycznie i problemowo nawiązywały do tekstu wprowadzającego *Warsztaty książki artystycznej* autorstwa prof. Eugeniusza Józefowskiego z Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu.

Wybrany scenariusz w całości umieszczony zostanie w katalogu **15. Międzynarodowe Warsztaty Niepokoju Twórczego *Kieszeń Vincenta – Warsztaty książki artystycznej*** wraz z dokumentacją fotograficzną i filmową.

W katalogu także zostaną umieszczone wybrane scenariusze, które nie zostaną zrealizowane podczas *Kieszeni Vincenta*.

Projekty prosimy nadsyłać do 29 lutego 2016 r.

Spośród nadesłanych projektów, w terminie do **15 marca 2016 r.** wybrane zostaną propozycje, które realizowane będą w ramach *Kieszeni Vincenta* 2016.

Projekty powinny zawierać:

1. **Scenariusze warsztatów w języku polskim lub angielskim:** około 2200 znaków ze spacjami (w dokumencie Word, Times New Roman, 12 punktów).
2. **Krótki opis działań:** (około 1000 znaków ze spacjami) informujących – zachęcających nauczyciela (opiekuna) do zgłoszenia klasy na proponowane zajęcia (w dokumencie Word, Times New Roman, 12 punktów).
3. **Spis** potrzebnych materiałów i narzędzi do przeprowadzenia jednego warsztatu dla około 25 uczestników.
4. **Ankieta zgłoszeniową** wypełnianą indywidualnie przez każdą osobę z danej grupy oraz fotografię własną lub całego zespołu.

Warsztatom, które realizowane będą w dniach 9-12 maja towarzyszyć będzie Forum w godzinach popołudniowych. Spotkania odbywać się będą na Scenie Wspólnej:

- 9 maja godz. 19.00 – otwarcie wystaw
- 10-11 maja w godz. 17.00 – 20.00, prezentacja, wykłady, treningi kreatywne, akcje flash mob
- 12 maja w godz. 17.00 – 20.00, prezentacje i podsumowanie.

Oficjalnym językiem Forum będzie język polski (symultanicznie tłumaczony na j. angielski).

Zapewniamy: nocleg (ze śniadaniem), honorarium, obiady (pozostałe posiłki we własnym zakresie, nie zwracamy kosztów podróży).

Zakwaterowanie gości i studentów: od poniedziałku 9 maja, od godziny 14.00

Projekty wraz ankietą prosimy nadsyłać do **29 lutego 2016 r.** pod adres:

e-mail: tadeusz.wieczorek@wp.pl **oraz e-mail:** wnowak@csdpoznan.pl

Szczegółowy program imprezy i zaproszenie prześlemy w terminie do 4 kwietnia 2016 roku.

Organizatorzy projektu:

Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu

Stowarzyszenie Artystyczno-Edukacyjne-MAGAZYN

Partnerzy:

Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu

Polski Komitet Międzynarodowego Stowarzyszenia Wychowania przez Sztukę InSEA

Wszelkie pytania dotyczące projektu prosimy kierować

e-mail: tadeusz.wieczorek@wp.pl

e-mail: wnowak@csdpoznan.pl

Szanowne grono Pedagogów, Artystów, Animatorów

Planujemy wydanie katalogu z przebiegu projektu w formacie A5. Proponujemy Państwu nadsyłanie abstraktów lub artykułów do tego wydawnictwa nawiązujących do tematu aktualnej edycji *Książka artystyczna*, ilość znaków ze spacjami około 12000 – 15000 (bez ilustracji, pisane w Times New Rom 12 punktów). Wydawnictwo będzie posiadało ISBN. Termin nadsyłania tekstów upływa 30 kwietnia 2016 roku. Autorzy wybranych artykułów otrzymają honorarium.

Tadeusz Wieczorek

kurator projektu

15. Międzynarodowe Warsztaty Twórczego Niepokoju *Kieszeń Vincenta – Warsztaty książki artystycznej* Poznań 9-12 maja 2016

Przypadającą w 2016 roku piętnastą – jubileuszową edycję *Kieszeni Vincenta* proponujemy poświęcić problematyce książki artystycznej.

Książka jest dokumentem zawierającym zapis myśli. Zwykło się ją utożsamiać z przedmiotem złożonym z kartek zapewnionych tekstem i obrazem, które są nośnikami określonych treści.

W połowie dwudziestego wieku książka stała się obiektem zainteresowań sztuki – silnie zarysowany wówczas nurt artystyczny skoncentrował się na poszukiwaniu autonomii przekazu wizualnego, czego wyrazem było pojawienie się w latach siedemdziesiątych na Biennale w Kassel oddzielnego katalogu poświęconego książce artystycznej.

Artyści przestali koncentrować się na typograficznej czy ilustracyjnej estetyce książki, nierzadko odrzucając ją na rzecz zmysłowo doświadczanej formy. Przekaz nastawiony na eksponowanie relacji między wizualnością a słowem wiązał się ze znacznym zmniejszeniem objętości tekstu, a czasami zupełną jego eliminacją. Komunikat literacki został znacznie ograniczony, a niekiedy porzucony na rzecz zapisu obrazowego, który zaczęto traktować jako równorzędny z werbalnym przekazem intelektualnym. Z kolei, w przypadku poezji wizualnej, potęgowano wartość słowa przez jego obrazową wizualizację.

Tak więc sposób zorganizowania komunikatu stanowiącego o istocie książki został całkowicie odmieniony. Poza odwróceniem proporcji na rzecz przekazu niewerbalnego nastąpiła zdecydowana zmiana formy książki. Czasami pozostała jeszcze sekwencyjność (paginacja lub specyficzny podział nawiązujący do rozdziałów lub części książki), ale powstające obiekty niekoniecznie korzystały z podstawowego budulca książki – papieru. Artyści chętnie wykorzystywali skórę, metal, drewno i inne przedmioty zaczerpnięte z realnej rzeczywistości. Książka artystyczna stała się jednoegzemplarzowym unikatem.

Książka artystyczna jest obiektem podporządkowanym zasadom sztuki. Zgodnie z twierdzeniem Piotra Rypsona „...jest pracą artystyczną o własnych regułach. To pewien model przestrzeni, poprzez który spoglądamy na świat”. „Książka jest bytem szczególnym w obszarze sztuki. Jest nią i nie jest zarazem: przynależąc do zjawiska książki i do sztuki, funkcjonuje na dwóch przestrzeniach, które zabarwiają się wzajemnie” (Alicja Kępińska).

Zatem, książka artystyczna to unikatowy obiekt artystyczny, w którym dominują obraz i forma artystyczna, często znacznie odbiegająca od formy tradycyjnego kodeksu czy zwoju. Wykorzystuje się w niej różnorodny zapis – nie zawsze jest nim tekst czy tekst połączony z obrazem, nierzadko sama forma książki staje się nośnikiem zawartego w niej przekazu.

Książka artystyczna jest obiektem sztuki, powstaje „dla niej samej, nie zaś dla informacji, którą zawiera” (Dick Higgins), nie jest przeznaczona do „normalnego czytania, ale do myślenia o...” (Garrett Steward) – w jej „odczytywaniu” konieczne stają się: estetyczne doświadczenie i intelektualna refleksja.

W książce artystycznej najbardziej istotną kategorią staje się artystyczna forma, w której nie obowiązują ramy kategoriaalne książki „tradycyjnej”, aczkolwiek przywiązanie do niej jest ciągle widoczne w powstających obiektach książkowych. Ze względu na dostrzegalny w formie stopień odniesienia do tradycyjnej książki Clive Phillpot wyróżnia jej kategorie: 1) książki zwykłe (*just books*) 2) książki dzieła (*book-works*) 3) obiekty książkowe (*book-objects*).

Książki zwykłe, nawiązując do tradycyjnego kształtu książki, nie przynoszą nowych rozwiązań w zakresie samej formy, aczkolwiek wyróżnia je dominacja zamysłu artystycznego i przekazu obrazowego nad słowem.

Książki-dzieła to realizacje artystyczne inspirowane ideą książki, dokonywane na polu doświadczeń z jej strukturą, kształtem, znaczeniem. Stanowią wyraz przenikania sztuki i książki w sposób zależny od osobowości twórcy.

Obiekty książkowe w formie są najbardziej odległe od tradycyjnego kształtu książki – przyjmują często postać rzeźb, miniaturowych form architektonicznych czy instalacji przestrzennych. Ich struktura zawiera zmysłowe walory, które oprócz obioru wizualnego zakładają poznanie poprzez dotykanie, wążanie, konsumowanie. Istotą obiektów książkowych jest przełożenie przekazu literackiego na poziom wizualny, wielowarstwowa metaforyczność prowadzi do kształtu nie mającego wizualnych odniesień do przedmiotu kojarzonego z książką.

W pierwszym skojarzeniu książka artystyczna jest traktowana jako dzieło jednego artysty, który jednocześnie jest autorem jej koncepcji i wykonawcą. Jednak idea książki artystycznej nie wyklucza jej powstania w przestrzeni warsztatu. „Książka jest dziełem cztero- (a nawet więcej) wymiarowym. Obcowanie z nią rozgrywa się w przestrzeni, w czasie, w wyobraźni” (Radosław Nowakowski).

Zapraszamy zatem Studentów i ich Wykładowców z różnych uczelni wyższych w Polsce i w krajach sąsiedzkich do udziału w 15. edycji *Kieszni Vincenta* poświęconej warsztatom twórczym przy kreacji książek artystycznych. Oczekujemy na pomysły jednospotkaniowych warsztatów poświęconych tworzeniu książek artystycznych rozumianych w sposób najbliższy współczesnej interpretacji tego pojęcia.

Książka artystyczna może być pojęta jako zapis myśli, przyjmujący formę wypowiedzi werbalnej lub niewerbalnej tworzonej przy kreacji wizualnej, muzycznej, słownej i innej – jakiej tylko chcecie, bowiem obszar sztuki zmienia się stale, podobnie jak zmienia się forma tradycyjnie rozumianej książki; na rynku pojawiają się książki obrazkowe – bez tekstu, wydające dźwięki.

Proponowana aktywność różni się, co do istoty, od świadomej twórczości artysty wybierającego formę książki jako autorski środek wypowiedzi. Warsztat jako forma działania proponuje pewne procedury postępowania inicjujące, zgodnie z zamysłem jego twórcy, procesy kreacji plastycznej, muzycznej, filmowej, teatralnej, literackiej – w nich dokonuje się rozwój jego uczestników w sferze określonej przez rozważaną w warsztacie problematykę. Niemalą rolę odgrywają wybrane przez animatora warsztatów tworzywa i materiały, liczy się też sama postawa prowadzącego warsztat i jego umiejętności interpersonalne.

Obiekty książkowe powstające podczas warsztatów animowanych z różnymi grupami dzieci mają wzbudzić refleksje nad relacją między słowem a obrazem, która zainspiruje twórcze propozycje w zakresie formy książki.

Opracowując pomysły warsztatowe, weźcie pod uwagę założenia organizacyjne *Kieszni Vincenta*. Pracujemy na wolnym powietrzu w przestrzeni parku na Cytadeli, nie oczekujcie więc, że dzieci zasiądą w krzesłach przy stolikach. Nie planujcie aktywności plastycznej podobnej do pracy w warunkach lekcyjnych – może trochę mniej papieru farb i kredek. Spotkania warsztatowe dla grup trwają około dwóch, trzech godzin. Planujcie więc takie działania, które da się zrealizować w tym czasie, łącznie z omówieniem prac i ewentualnym umyciem się uczestników.

Warsztaty realizowane są symultanicznie. Równolegle przeprowadzanych jest 8 do 12 warsztatów, co daje około 250 dzieci w przestrzeni parku. Musicie zaplanować warsztaty tak, aby wzajemnie sobie nie przeszkadzać.

Życzę powodzenia w opracowywaniu koncepcji warsztatów.
Do spotkania w przestrzeni parku na Cytadeli.

prof. Eugeniusz Józefowski